

Gedragscode rond het gebruik van generatieve AI en richtlijnen voor AI en examinering

Generatieve AI is een technologie die onder andere teksten en beelden kan genereren op basis van kunstmatige intelligentie. De gebruiker van deze technologie voert hiertoe een opdracht of vraag in. Dit wordt een prompt genoemd. De technologie is sterk in opkomst, ontwikkelt zich razendsnel en heeft een niet te onderschatten impact op de samenleving, de beroepenwereld en op individuele burgers.

SintLucas stimuleert het onderzoeken van wat deze technologie voor studenten en medewerkers betekent. We vinden het belangrijk dat dit onderzoeken voldoet aan de volgende criteria:

- Veiligheid: we brengen niemand, ook onszelf niet in gevaar.
- Doelgericht en functioneel: we gebruik deze technologie vanuit een professioneel perspectief.
- Onderzoekend: we evalueren continu het gebruik van generatieve AI en de effecten ervan.
- Betaalbaar en beheersbaar: we gaan kostenbewust om met generatieve AI en gaan nog geen grote experimenten aan.
- Transparant: waar we van generatieve AI gebruik gemaakt hebben, maken we dat kenbaar bij het gegenereerde werk ('gemaakt door', 'gemaakt met behulp van').

We hanteren verder de volgende richtlijnen:

- Iedere medewerker van SintLucas werkt aan actuele basiskennis van en enige vaardigheid in generatieve AI en heeft zicht op het gebruik en de effecten ervan in het vakgebied.
- Gebruikers zijn verantwoordelijk voor de inhoud die ze genereren met behulp van AI-modellen. Wie generatieve AI gebruikt, evalueert de resultaten op onwaarheden en fouten.
- Wie generatieve AI gebruikt, bewerkt of verwerkt de resultaten om te komen tot authentieke producten.
- We gebruiken geen privacygevoelige informatie in generatieve AI-toepassingen.
- We respecteren het auteursrecht, bijvoorbeeld door geen auteursrechtelijk beschermde werken te gebruiken in generatieve AI-toepassingen.
- We maken in het onderwijs steeds expliciet onderscheid tussen het werken aan vaardigheden met generatieve AI en vaardigheden die zonder deze ondersteuning geoefend en bewezen moeten worden.
- Studenten kunnen niet gedwongen worden generatieve AI te gebruiken, als zij hier bezwaar tegen hebben.
- We zijn ons bewust van de keerzijden van het gebruik van generatieve AI. Zie de volgende bladzijde.
- Investerings in betaalde accounts voor generatieve AI worden in principe vooralsnog gedaan op teamniveau.
- We maken geen gebruik van software om werk van studenten te kunnen controleren op gebruik van generatieve AI, omdat deze op dit moment onvoldoende betrouwbaar zijn.

Ben bewust van deze keerzijden van generatieve AI:

- Het trainen én het werken met het taalmodel kost veel energie en water.
- Generatieve AI kan de kansenongelijkheid vergroten. Denk aan: degenen die zich betaalde diensten kunnen veroorloven hebben een voorsprong op degenen die het moeten doen met gratis versies.
- Experts – zowel inhoudelijk als qua digitale vaardigheid - kunnen meer rendement halen uit generatieve AI dan niet-experts. Het geeft experts nog meer macht ten opzichte van niet-experts.
- Er is sprake van uitbuiting van arbeidskrachten, bijvoorbeeld in Kenia. Goedkope krachten werken bijvoorbeeld aan het opschonen van de data waar ChatGPT gebruik van maakt.
- De data waarop generatieve AI is gebaseerd bevat vooroordelen. Vraag je bijvoorbeeld: “Give me 10 random names of students in a Dutch classroom”, dan zit bij de resultaten geen enkele naam die duidt op een niet-westerse achtergrond. Lastig hierbij is dat gebruikers vaak niet in de gaten hebben dat er sprake is van vooroordelen.
- Generatieve AI geeft je zonder blikken of blozen foutieve informatie.
- Werken met generatieve AI kan bepaalde vaardigheden doen afnemen, zoals navigatiesystemen de vaardigheid je te oriënteren verminderd zal hebben. Voorbeelden van die vaardigheden in relatie tot ChatGPT: zelf kunnen formuleren, open creatief kunnen denken, spelling en grammatica.
- Bij AI-toepassingen die werken met accounts is meestal onduidelijk is wat er precies met jouw gegevens en data gebeurt. Privacy is hiermee een issue.
- Generatieve AI gebruikt bronnen, maar het is niet te achterhalen welke, zodat je ze ook niet kunt controleren.
- Generatieve AI maakt gebruik van data, waarin elementen verwerkt zitten die auteursrechtelijk beschermd zou kunnen zijn.
- Generatieve AI is een powertool in de handen van goedwillenden, maar ook van 'bad guys'.
- Er is een ratrace gaande tussen partijen die generatieve AI-oplossingen bieden, big tech-bedrijven, zoals Meta, Google en Microsoft. De kans bestaat (is reëel) dat de noodzaak 'first to market' te zijn leidt tot haastwerk en daarmee met het risico dat er dingen fout gaan.
- Er zijn nog geen wetten die reguleren wat generatieve AI aan nieuwe mogelijkheden biedt.
- Hoe generatieve AI precies werkt is onduidelijk (in elk geval niet open). Kunnen we vertrouwen op iets waarvan we de werking niet begrijpen?
- Gratis oplossingen zijn niet altijd beschikbaar wegens overbelasting (m.n. ChatGPT in de middaguren). Bij gebruik in het onderwijs moet je hier rekening mee houden.

Het gebruik van AI bij toetsing en examinering

AI is niet meer weg te denken uit het bedrijfsleven en het onderwijs. Omdat studenten en docenten hier veelal gebruik van maken is het van belang om als onderwijs en als examencommissie hier een visie op te ontwikkelen en richtlijnen op te stellen voor het gebruik van AI bij toetsen en examens.

Het is van belang om AI zowel in het onderwijs als ook de toetsing en examinering **doelgericht** en **functioneel** in te zetten, d.w.z. de student wordt getraind om deze technologie vanuit een professioneel perspectief op verantwoorde wijze in te zetten.

Afnamecondities

Aangezien het bedrijfsleven en het onderwijs volop gebruik maken van AI is het niet toekomst- en praktijkgericht om AI bij toetsen en examens volledig uit te sluiten. Het is wel belangrijk om te bepalen wanneer het gebruik van AI is toegestaan en wanneer niet. Het benoemen van duidelijke kaders en afnamecondities zijn bij elke toets en examen essentieel. Op die manier is er enkel sprake van fraude als de student tegen deze afspraken in handelt.

Authenticiteit

Een belangrijke eis van examens is dat de student authentiek werk levert wat die zelf heeft gemaakt. De student dient hiervoor inzicht te geven hoe het werk tot stand is gekomen, met welke tools en met welke prompts/input hij tot een (eind)resultaat is gekomen.

Met de mogelijkheden van AI moet het begrip authenticiteit opnieuw worden gedefinieerd. Wanneer is het werk wat de student maakt authentiek?

Met andere woorden, wanneer is het werk oorspronkelijk, origineel, realistisch, waarachtig en betrouwbaar?

Beoordeling

Als de student een duidelijk beeld voor ogen heeft alvorens hij een product of tekst maakt kan hij diverse tools inzetten om tot het gewenste resultaat te komen. De student zet gereedschappen, materialen en software in, en ook AI maakt hier deel van uit. Maar AI is meer dan een tool.

De student kan AI ook inzetten om tot een idee te komen. Van belang is dus niet alleen transparantie over de totstandkoming van het eindresultaat maar ook over de route ernaartoe. Voor de docent en de beoordelaar is de kennis over het gebruik van AI bij de route tot een eindproduct essentieel. Alleen zo kan er een uitspraak gedaan worden over de authenticiteit van het resultaat. Het inzetten van een vakdeskundige beoordelaar speelt dus een nog grotere rol in de afname dan voorheen. Bovendien is het van belang dat de beoordelaar kennis heeft van toepassingen en mogelijkheden van AI.

Beoordelingsvormen

Met het oog op de nieuwe ontwikkelingen is het belangrijk om de beoordelingsvormen van bestaande examens opnieuw te bekijken en mogelijk te herzien. Is de beoordelingsvorm geschikt om te beoordelen wat je wilt beoordelen? Kunnen we bijvoorbeeld borgen dat de student zelf tot het eindresultaat is gekomen? Staat bij elk examen duidelijk bepaald of en hoe AI gebruikt mag worden? Heeft de student vermeld of en hoe hij AI heeft ingezet? Staan er in het beoordelingsmodel criteria die de examinatoren handvatten bieden om te kunnen

beoordelen of de student AI op een functionele en professionele manier heeft ingezet zonder dat de authenticiteit van het werk in twijfel getrokken wordt?

Alle bestaande en nieuwe examens moeten onder deze loop gelegd worden. Mogelijk dat examens moeten worden herzien en afnamecondities moeten worden aangepast. Bij nieuwe constructen van praktijk- en theorie-examens houdt de constructeur rekening met de richtlijnen rond het gebruik van AI.

Evaluatie

Gezien het tempo van de ontwikkelingen binnen AI is het van belang om continu te evalueren. Het beleid kan gedurende een schoolperiode van een student veranderen en aangepast worden. De student wordt in dat geval hierover geïnformeerd.

Richtlijnen voor het gebruik van AI bij toetsing en examinering

- **Zelfverantwoordelijkheid**
Studenten zijn verantwoordelijk voor de inhoud die ze genereren met behulp van AI-modellen. Wie generatieve AI gebruikt, evalueert zelf de resultaten op onwaarheden en fouten.
- **Authenticiteit**
Als de student generatieve AI gebruikt, bewerkt of verwerkt de student de resultaten om te komen tot authentieke producten.
- **Transparantie**
De student is te allen tijden transparant over het gebruik van AI in diens werk en vermeldt altijd als die AI heeft gebruikt om tot een eindresultaat te komen. Het verplicht vermelden van een prompt-geschiedenis kan bij examens helpen om de authenticiteit te borgen en is zo nodig onderdeel van de beoordeling.
- **Afnamecondities**
De student is op de hoogte van de afnamecondities van elke toets/examen. De afspraken over het toegestane gebruik van AI staan hierin vermeld. Bij het niet nakomen van deze afspraken is er sprake van fraude.
- **Auteursrecht**
De student respecteert het auteursrecht, bijvoorbeeld door geen auteursrechtelijk beschermde werken te gebruiken in generatieve AI-toepassingen of door deze duidelijk te vermelden en er toestemming voor is gegeven.
- **Gebruik AI**
Het gebruik van AI is vrijblijvend en wordt niet verplicht. Het is dan ook geen verplicht onderdeel bij toetsing en examinering.
- **Ethisch verantwoord gebruik van AI**
De student is zich van het belang van een ethisch verantwoord gebruik van AI bewust. De school kan hierin een begeleidende rol spelen.